

LES MILLORS INSTAL·LACIONS DEL PAÍS

¿Qui va al trinquet?

Hi ha un segon element d'importància clau en la pilota valenciana. A part jugadors, la modalitat d'escala i corda professional es juga en trinquets. i també els trinqueters parlen sobre l'esport, sobre la seua actualitat i la seua possible viabilitat.

Pere Domènech

El trinquet «Pelayo» de la ciutat de València es troba al carrer del mateix nom, molt a prop de l'estació del ferrocarril de Renfe. Fou inaugurat el 20 d'agost de 1868 i al llarg de més de cent d'història ha estat regentat per diverses mans; els més antics propietaris que es recorden són de principis de segle fins als anys vint: **El Rata** i **Quiquet el Tramusser**. Pels anys trenta van ser-ne empresaris **Alfred Mataix** i **Terenci Minyana**, el **Xiquet de Simat**, que havia estat un gran jugador.

Durant la guerra (1936-1939) el trinquet fou incautat pel Sindicat de l'Espectacle, i va ser-ne nomenat responsable un ex-jugador, **el Faixero de Gandia**, que va fer un treball magnífic; per això, quan de nou tornaren els antics empresaris, va seguir **El Faixero** d'intendent fins 1948, any en què l'empresa passà a mans de **Manuel Segarra**, de la Vall d'Uixó, que va fer-hi moltes reformes i canvià bastant la vella imatge del trinquet.

L'empresa de **Manuel Segarra** anà diluint-se al cap d'uns vint anys, per la venda d'accions, i després d'una època d'esplendor, tot coincidint amb l'etapa gloriosa de jugadors com **Juliet d'Alginet** i **Rovellet**, el trinquet del «cap i casal» va perdre notorietat en favor d'altres com **El Zurdo**, de Gandia.

Per sort, el 1981, el trinquet «Pelayo» fou adquirit per una nova empresa, l'actual, els germans **Tuzon Gil**, també procedents de la Vall d'Uixó, que li tornaren en poc de temps el prestigi perdut, contractant **Soro** com a marxador, que havia estat un gran jugador i fill del trinqueter de Massamagrell. L'empresa **Tuzon** ha canviat quasi per complet la imatge del trinquet, introduint-hi grans millores, com la coberta, la renovació total de muralles, els frontons i les galeries; a més de

transformar l'antiga cantina en un modern restaurant.

L'empresari del trinquet «Pelayo», **Artur Tuzon**, veu amb optimisme la situació actual de la pilota i comenta: «Estem en bon moment, perquè la pilota fins fa poc era la gran desconeguda per a molts valencians i ara, gràcies a l'impuls que li ha donat la premsa, la gent s'ha acostat molt més a les figures i ve més a veure les partides, encara que la joventut és una altra història, perquè la gent jove treballa o estudia i només pot fer-ho els caps de setmana. Cal reconèixer que el públic del trinquet ací no es massa 'jove'».

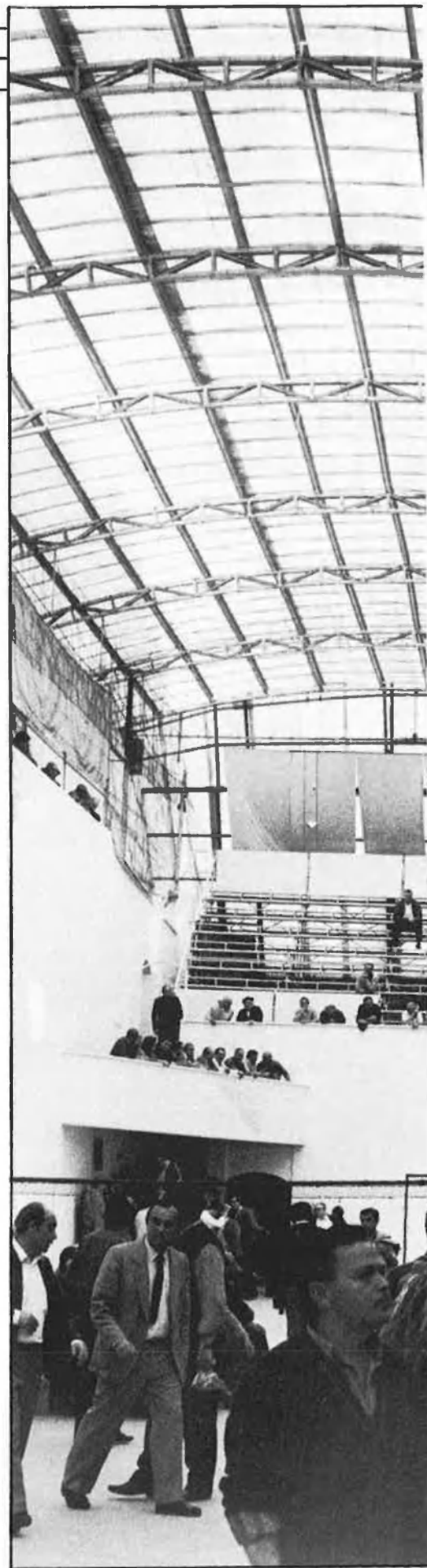
Quant a problemes, **Tuzon** creu que «el problema més greu que tenim és la manca de jugadors, perquè cada vegada s'obrin més trinquets i s'organitzen moltes partides; de tal manera que no tenim més remei que repetir sovint els cartells».

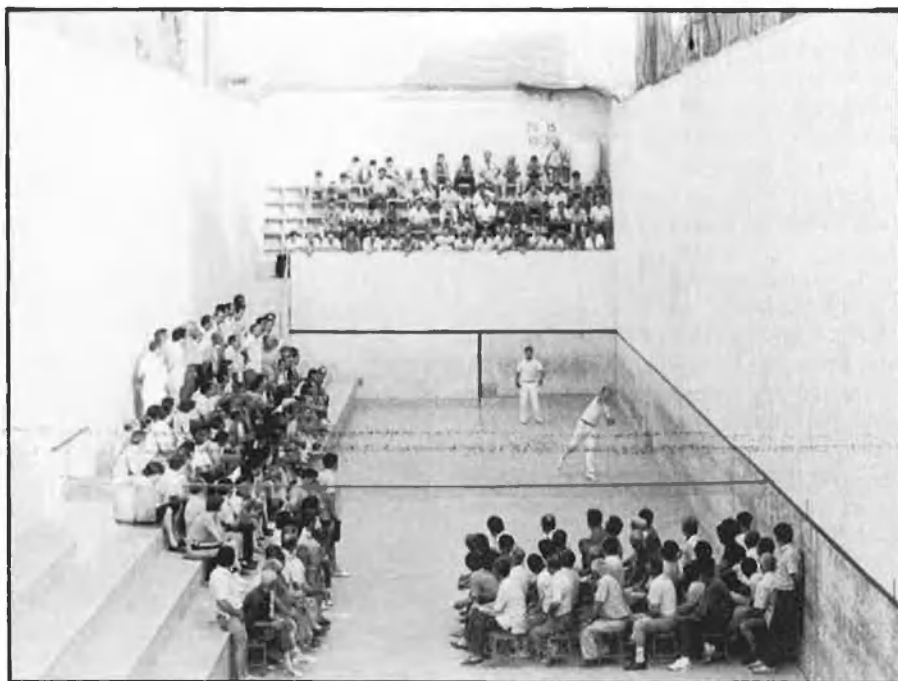
Guadassuar

El trinquet més important de la Ribera és a hores d'ara el «Nou Trinquet» de Guadassuar, un poble de tres mil habitants de gran tradició en la pilota, que ja n'havia tingut un, assolat per una forta nevada el 1956.

El «Nou Trinquet» fou bastit per un ex-jugador del poble, **Vicent Ginestar**, tot just on hi havia el trinquet vell. Es tracta d'un recinte modern, tot cobert i dotat de modernes instal·lacions. Des que fou inaugurat el 15 d'agost de 1978, el «Nou Trinquet» ha estat regit per **Vicent Ginestar** i també per dos ex-jugadors, **El Xato de Guadassuar** i **Enriqueto d'Alzira**; aquest últim n'és l'empresari actual, per arrendament del seu nou propietari **Alonso Company**.

Allí s'han jugat en diverses ocasions partides importants dels Campionats de professionals, com també molts desafiaments. Els dies de partida habitual són dimecres, dissabtes i diumenges, llevat dels mesos d'estiu, que diumenge no hi fan partides.

A l'esquerra, el trinquet Pelayo. Dalt, el de Borriana.

El trinquet de Guadassuar, l'exjugador **Enriquito d'Alzira**, es mostra molt pessimista quant al futur de la pilota: «Ho veig cada vegada més malament, perquè cadascú va a la d'ell i ningú no fa res per alçar-la. La Federació intenta coses, però sense massa trellat, com el Campionat Individual, que pot tenir poc d'èxit en les condicions actuals; almenys ací a Guadassuar vingué la mateixa gent que en una partida normal. Les partides mà a mà sols són rendibles si es tracta d'un desafiament, perquè obliguen a un gran esforç els jugadors, i volem cobrar, lògicament, més. La pilota es manté pels vertaders

aficionats però, públic, públic, no en ve massa».

«El Zurdo» de Gandia

El trinquet «El Zurdo» de Gandia és el segon en importància, després del «Pelayo», de tot el País Valencià i el que major nombre de partides professionals organitza al llarg de la setmana, cada dia, tret de dilluns, en les modalitats d'**escala i corda** i **raspall**, si bé és aquesta darrera modalitat la que té millor acollida i a la qual es juguen més partides.

Fou inaugurat el 16 de maig de 1952. El seu primer propietari i el fundador

va ser **Francesc Peris Cervera**, conegut popularment com **El Zurdo de Pamis**, gran ex-jugador aficionat pels anys vint i trenta, i que es féu soci d'un altre trinquet que encara funciona a Gandia, molt a prop del que parlem. Però sorgiren diferències entre **Francesc Peris** i el seu soci i aquest es va construir el seu trinquet a l'altra banda de la via del ferrocarril d'Alcoi.

El trinquet «El Zurdo» va assolir des del principi molt de prestigi per la serietat del seu empresari, virtut que no han perdut els seus successors, el seu fill, **Domènec Peris**, ja mort, i el seu nét, **Emili Peris**, empresari actual, que hi ha introduït moltes millores. Ha cobert totalment el trinquet, amb unes instal·lacions renovades i innovadores i l'ha climatitzat, per la qual cosa presenta un aspecte modern i confortable.

A més, l'empresari de Gandia està constantment preocupat per fer evolucionar el seu negoci i ha introduït novetats en el plantejament de les partides, a fi que els jugadors s'estimulen, amb un premi per al guanyador i, d'aquesta manera, es perd menys temps a fer les travesses.

El trinqueter de Gandia, **Emili Peris**, que ahora es empresari del trinquet «Marina Baixa», de Benidorm, analitza la situació actual amb prou realisme, i considera que «ara, llevat dels caps de setmana, la gent no acudeix massa als trinquets; potser perquè caiem en la rutina de veure sempre les mateixes cares i el mateix sistema. Però açò no té una solució fàcil, perquè patim de manca de jugadors i no en poden sorgir tan prompte com voldríem encara que confiem en les escoles de pilota que haurien de tenir en tots els trinquets. A més, caldria canviar el sistema de les travesses, però començant de nou, perquè tenim molts vicis adquirits i molt difícils de canviar, si no comencem de zero. D'altra banda, cal tenir en compte que les partides estan en funció de les travesses i que l'espectacle no agrada si no està adobat per l'emoció que donen els diners».

«Marina Baixa», de Benidorm

El trinquet «Marina Baixa» de Benidorm és el més modern de tots els que organitzen partides de professionals. Fou inaugurat el 24 de juny de 1985 i, per tant, es tracta d'un recinte modern, tot cobert amb instal·lacions molt confortables. L'any de la inauguració fou escenari del II Campionat Nacional de raspall i és un trinquet que alterna les partides a escala i corda i raspall. El seu primer propietari fou **Salvador Mestre** i alguns socis. Actualment està

regit per una societat en la qual hi ha al front **Emili Peris**. L'any passat es disputà allí una eliminatòria del Campionat Individual entre **Oltra** i **Pigat**, que fou de les millors partides del torneig. I també fou escenari d'importants duels, un dels quals va significar un èxit per a **Genovés**, que va derrotar, en la modalitat de raspall, el campió individual **Pepito I**.

Borriana

El trinquet més important de les comarques del nord es troba a Borriana, en la Plana Baixa. Fou inaugurat el mes de maig de 1929 i el seu primer empresari va ser **Salvador Gasols**, pare del que fou millor jugador de la Plana, **el Xiquet de Vila-real**, junt amb dos socis més. Després, la propietat del trinquet va quedar només en les seues mans i el va arrendar, en diferents èpoques, a **el Blau**, un ex jugador d'Alginet; **el Blanco**, un aficionat de Borriana; **Crespo**, un altre ex-jugador, de la Pobla Vallbona, etc. Fins que en l'any 1956 el trinquet passà a ser propietat

de **Baptista Vinyes**, pare de l'actual trinqueter, que ha estat qui ha fet anar amunt el negoci i al llarg dels darrers vint anys li ha donat molt de prestigi.

Per a **Baptista Vinyes**, que coneix l'ofici de trinqueter com pocs, el panorama de la pilota «és delicat, perquè tenim molta competència des que s'ha legalitzat el joc. Abans només es podia travessar diners lliurement al trinquet, les travesses del futbol i la loteria. Ara el joc és lliure, i els «bingos», els casinos, les maquinetes i moltes més coses resten molts ingressos als trinquets. D'altra banda, la joventut té moltes diversions, que avui l'allunyen del trinquet; per això, és difícil renovar-ne el públic i els jugadors. En algun temps, la gent jove sols podia anar al trinquet a distraure's, però ara els que tenen afició només que volen acabar prompte i anar-se'n de discoteca».

Massamagrell

El trinquet de Massamagrell fou inaugurat el 5 d'octubre de 1947 i pertany a una família de pelotaris, dels

El trinquet d'Alberic, un dels més moderns.

lacionada. Açò fa que totes les setmanes s'anuncien partides de primeres figures amb bastant assistència i el trinquet té molt bon ambient. Les instal·lacions, que s'han renovat recentment en part, estan un poc velles i el trinquet està descobert, motiu que obliga a suspendre les partides els dies de pluja, que es traslladen al «Pelayo», quan l'oratge es desfavorable.

El trinquer de Massamagrell, **Baptista Soro**, no està massa satisfet de la situació actual del trinquet: «Cada vegada ve menys gent a veure les partides i menys aficionats a jugar. Potser és perquè hi ha més trinquets i està tot més explotat. I, quant al planter de jugadors, cada dia en manquen més i, si no fos perquè n'ixen tants del poble del Genovés, no se què faríem».

Castelló: «Una ocasió perduda»

A part de les dificultats que tenen les empreses privades per dur endavant els trinquets, perquè en el fons la crisi econòmica afecta a tots, la pilota també pateix els errors d'alguns ajuntaments, com el de Castelló, que, després de cinc anys i molts milions malgastats ha inaugurat un trinquet que no aprofita per a les partides de professionals.

El bastiment d'aquest trinquet és la història d'un desfici total, perquè, de primer, el feren curt i molt ample. Després, assolaren una galeria per donar-li uns metres de llargària i l'escala és tan ampla que la pilota es perd de vista quan va per damunt. La tela metàl·lica que cobreix el trinquet és molt baixa i la van haver de posar dues vegades. Les muralles són molt rasposes i els jugadors es fan mal a les mans quan juguen la pilota prop de les parets. Així, després de la inauguració en les passades Festes de la Magdalena, s'ha vist la dificultat de poder jugar dins el recinte, perquè els mateixos jugadors de la partida inaugural, **Genovés, Fredi, Xatet II i Vicentico**, se'n van queixar. Ells van ser els qui ho van comentar: «Ha estat una ocasió perduda». Ara, la Federació té establides unes mides oficials i unes normes perquè la construcció de nous trinquets siga més perfecta i no tornen a passar casos com el de Castelló.

A més dels trinquets esmentats en aquest reportatge, també n'hi ha a les poblacions de Bétera, Ja Pobra de Vallbona, Torrent, Alginet, Alzira, Alberic, la Vall de Tavernes, Oliva, Benissa, Pedreguer i Castalla. □

quals el més conegut és **Baptista Soro**, gran figura professional al llarg de més de vint-i-cinc anys i ara marxador al trinquet «Pelayo». Els fundadors foren el seu pare **Baptista Soro Cabota**, gran jugador aficionat, conegut popularment com **Pena**, i **Vicent Llorenç**, que havia estat trinquer a Sagunt. Però, als dos anys, sorgiren diferències entre **Pena** i **Llorenç**, i el trinquet passà a les mans d'aquell i la seua família.

A partir de 1952, el trinquet de Massamagrell va assolir molt d'ambient en el terreny aficionat i allí van sorgir importants figures professionals, com l'esmentat **Soro**, fill del trinquer, i d'altres també famosos del poble pròxim de Museros: **Ferreret, Ruiz i el Xatet**, que formaren un trio legendari, a més de **Garcia i Alfonso**; i d'altres jugadors rellevants de Massamagrell: **Royo, Onate I, Onate II, Floreal, Arturo, de Rafelbunyol; Puchol**, de Vinalesa, etc.

A Massamagrell només s'organitzen partides de professionals cada dimarts, per ser el dia de mercat, tradició que en molts pobles hi ha estat sempre re-

